

Ял хуҗаләх производство кооперативесенче

Район прокуратуринчен

Ял хуҗаләх сүлө вөсленет те сҗенни пуҗланатъ

Санталәк ашә тарать пулин те, сҗер пичә шура юрпа витенчә. Сәкәнпа пәрле сҗер өсченә те иртнә су кунесенчи өссене пөтөмлетсе сөнә төллөвсем паләртма пуҗларә. Кәна валли шәпах меллә вәхәт. Сәкна «Герой» ял хуҗаләх производство кооперативенче төл пулнә Олег Леонидович Львов электрогазосварщикпа Владимир Ильич Бурцев механикатор пәр сәмахлән сиреплетрәс.

Сәмәл пулмарә пулин те, черетлә ял хуҗаләх сүлө хыҗа юлса пыратъ. Кәсал мән пурнәслани ситес сүлхи өс аңасавән никесә пултәрччә. Сәкна аңланса паян малашләхри өссене планлатпәр, – терә О. Львов өсрен пушаннә самантра (иккәмөш сән үкерчөкрә).

Сҗер өсченә уй-хир өссене вөслөрә, аңчах малашләх пәхаканан алә усма вәхәт сүк. «Герой» ял хуҗаләх производство кооперативенче

сүрхи-көрхи уй-хир өссене явәстарнә техникана хөллехи управа лартассипе кәсал та, ытти сүлсенчи пекех, тарәшуллә өслөрөс. Районта ку төлөшпе паләртнә конкурсу Шурчасем пәрремөш вырәна тивөсрөс. Сәк өсрә хуҗаләхән төп инженерөн В. Леонтьевән түпи пысәк.

– Сүр акирен пуҗласа хура

көрчченех тарәшса өслөрөмөр, хамәра пуләннә техникана та юр айне пәрахса хәварас марри – пирөн хуҗаләхри ыра йәларә, – терә Валерий Анатольевич управа лартнә техника еннелле кәтартса.

Өсрә хастар Шурчасем хөлә те төплөн хатөрленни савантаратъ кәна.

Өсир пәрремөш сән үкерчөкрә куракан В. Бурцев трактор штурвалә умне ларнәранпа вара чөрөк өмөр иртрә. Пөтөм өс өмөрә – «Герой» хуҗаләхри.

– Кәсалхи сүрхи-көрхи вәхәтра манән культиваторпа сҗер хатөрлеме, сажалкәпа сҗер улми лартма, косилкәпа утә сүлма, пресс-подборщикпа утә-улам пуҗтарма, сҗер улми сөски сүлма, сҗер улми кәлармалли комбайнпа «иккәмөш сәкәр» кәларма түр килчә. Көр ситсен сәв техникана пөтөмпөх управа лартрәм. Халә ситес сүл валли мәнле запас пайсем кир-

лине те аван курса-пөлсе таратәп, – терә управа лартнә техника умөпә иртнә май В. Бурцев.

Ыра өмөтсөм ума тәччәр кәна.

Анатолий БЕЛОВ.
Автор сән үкерчөкөсөм.

Саккун вәл пуриншән те пәрре

Паянхи кәларәмра хәсәт вулавсисен ыйтәвөсөм сине Муркаш район прокурорөн сүмә, юстици советникә Юрий Мефодьевич СЕМЕНОВ хураватъ.

Өс вырәнөпе уса курнәшән

Район прокуратурин өсченөсөм вырәнсенчи ял тарәхөсен йышәнәвөсөне коррупцилөх төлөшпә пәхса тарәссөи? Тата сәк йөрөкөпөх сыхәннәи Ярославка ял тарәхөн пуҗлашнә ирөкрөн хәтарни? Прокуратура кун пирки мән калама пултартатъ?

В. ПАВЛОВ, К. ИВАНОВ.

Паянхи пурнәс аталанәвөпә сыхәннә ыйту. Район прокуратури вырәнти самоуправлени органөсен нормәпа право акчөсем федераллә законодательствәна пәхәнса тәнине тата коррупци факторөсен пуҗламәш утәмөсөнех тупса паләртассипе тәтәш өслөсө пыратъ.

Вулакансен паянхи ыйтәвө сине те эпир паян тулли хурав парайратпәр. Чүк ыйхән 10-мөшөнчә Муркаш район сүчә Ярославка ял тарәхөн пуҗлөхө Г.В. Пайгузов төлөшпә пуҗсарнә уголовнәи өсө пәхса тухрә. Муркаш район сүчә Григорий Валентинович Пайгузова пөтөмпә 4 суллаха ирөкрөн хәтарма приговор кәларчә. Мәнле айәп илсө ситөрчө-ха аңа сәкән патнә?

Судра сәкә паллә пулчә: Г.В. Пайгузов вырәнти самоуправлени органөн ертүси – Чәваш Республикнчи Муркаш районөнчи Ярославка ял тарәхөн пуҗлөхө – пулнә май хәйөн интересөсөне служба тивөсөсенчен маларах хурса общөство интересөсөне хүтөлөкен саккуна пәснә. Ку сөс те мар, хәй должносри сын пулнине пәхмасәрах ытти интересөсөне маларах хурса официаллә документсөне сүя кәтартусөм көртнә.

Сапла вара ял тарәхөн пуҗлөхө юлашки сүлсенчә ял тарәхөн бюджетөнчи уқса-тенкөпә төллөвсөр уса курса тата ял тарәхөне ертсө пәйнә вәхәтрах хәйсен тарәхөнчи юхәна пуҗланә «Чемеево» ял хуҗаләх производство кооперативөн председателә пулса өслөсө саккунсөне пәснә.

Малтанах 2006 сүлхи пуш ыйхән 17-мөшөнчә ял тарәхөн пуҗлөхө Г. Пайгузов 33-мөш номерлә распоряженийөпә ака ыйхән 1-мөшөнчә пуҗласа Ярославкәи Культура сүрчә сүмөнчи ача-пәча хорөн дирижер-аккомпаниаторөн тивөсөне 0,5 ставка чухлө музыка пөлөвө сүк Е. Васильева шанса панә. Сәв сулаш сү ыйхән 31-мөшөнчә 40-мөш номерлә распоряженийөне ун синех Ярославкәи Культура сүрчә сүмөнчи ача-пәча хорөн дирижер-аккомпаниаторөн тивөсөне хунә. Е. Васильев өс тивөсөсөне түрремөш пурнәспәс маррине курса-пөлсө тарсах ял тарәхөн пуҗлөхө унән өснө хәйне пәхәнәкән специалистә апрельтен пуҗласа табельте паләртса пәма хушәт.

Сәк ултәв сүлөпә кайса Е.Б. Васильев 2006 сүлхи апрельтен тытәнса 2008 сүлхи ноябрьчә 52500 тенкө те 57 пур өс укси илет. Унән өс уқшиш 13597 тенкө те 95 пур пөрлөхи социаллә налука куҗатъ. Сапла вара Ярославка ял тарәхөн бюджетчә сәк тапхәрта 66098 тенкө те 52 пур тәкәк түсет.

2008 сүлхи пуш ыйхән 28-мөшөнчә хәйне «Чемеево» ял хуҗаләх производство кооперативөн өс тәвакан директорне суиласан та Г. Пайгузов ял тарәхөн пуҗлөхөн өсөсөне пәрахмасть. Парәмри хуҗаләхән налукөсөне татассипе сҗершөр пин тенкөлөх техникәпа вьлөхә-чөрлөхөне сүтәт.

Саккуна пәсса өслөнә сәкнашал төслөхөсөмшән район сүчә Г. Пайгузова тәватә суллаха ирөкрөн хәтарма приговор кәларчә те. Приговорән иккәмөш пайә төлөшпә – «Чемеево» хуҗаләхән техникөпә әратлә вьлөхәсөне сүтни – район прокуратури Чәваш Республикн Аслә судне кассаци сүрчә. Мәнле хурав пулө – пөлтерөпөр.

Сәмаха вөслөсө сәкна калатәп: сәкән пек преступленисөм районта татах пур.

Саккуна пәсакансөне айәпларәмәр

Районта пирөн тарәхра өслөме ирөк сүк сынсөне, ют сҗершыв граждәнсөне өслөттернә төслөхөсөм пур-и?

А. АНИСИМОВА.

Кунта пөр өнлө хурав пама йывәр. Иртнә сул ют сҗершыв граждәнсен Рәсәйрө өслөме ирөк пуррөпә интересленсен, «Моргаушрайбыт» чиклөлө яваләхлә юлташләхри Узбекистан Республикн 4 граждәнки «Ют сҗершыв граждәнсен Рәсәйрө пулмалли право положенийө» Федераллә саккунән 13 статийн 4-мөш пайне пәсса швөя-моторист өсөчнә вәй хуни паләрчә. Сәв вәхәтра вөсен Рәсәйрө өслөме ирөк пулман.

Кәсалхи пәрремөш сүр султа Рыккакасцинчә «Лотос» кафе хуҗи Ю. Яковлев Узбекистан Республикн 3 граждәнне вөсөм федераллә законодательствәра ыйтнә пек Рәсәйрө өслөме ирөк илменнине пөлсөх поварта өслөттернә. Район сүчөн судийн апрелөн 30-мөшөнчә постановленийөпә «Лотос» чиклөлө яваллә общөство Рәсәй Федерацийөн КоАПөн 18.15 статийн 1-мөш пайөнчә пәхнә право йөрөкөпөх пәснә тесе йышәннә, административлә йөрөкөпө кафеңә 31 таләкләх өслөме чарнә.

Иртнә сул та, кәсалхи пәрремөш сүр султа та район территорияөнчә нацисөм, конфессисөм хушшинчи хирөсүсөне тупса паләртман.

Асәннә тапхәрта район территорияөнчә ют сҗершыв граждәнсөм төлөшпә тата ют сҗершыв граждәнсөмөпә тунә преступленисөм пулман.

Ют сҗершыв граждәнсөм валли документсөм хатөрлөс төлөшпә РФ федераллә миграци службин Чәваш Республикнчи управленийөн Муркаш районөнчи территория пунчөн тата шалти өссөн пайөн сотрудникөсөм өс вырәнөпә уса курнә төслөхөсөм пулман.

Килти хушма хуҗаләх

– Хрөн тымарне лайәх төркәлас тесөн, малтан сивө шывра сҗер қасармалла.

– Пахча сөмөс пөсөкөсөм саватә чөй кашәк чухлө сахәр хушсан, пахча сөмөсөңнә тутти паләрмаллаха лайәхланатъ.

– Пөсөкөңнә чух кулпәстара, сҗер улмире тата сөмөс курақра С витамин упраса хәварас тесөн, вөсөне вөрөкөн шыва ө бульона хура.

– Хөрлө кәшмана, ытти пахча сөмөсөмөпә танлаштарсан, тәварлә шывра пөсөкөсөңнә.

С. КАМАЕВ,
ял хуҗаләх наукинсөм докторө.

Өненекенсем валли

Чиркү тәвас өс пуҗланчә

– Сәк өс – эпир хамәр тарәхри ялсөне сөнә пурнәс парассипе тунә утәмөсөңнә пөри. Ана вөснө ситерөссөпә те ял сыннисөмөпә пәрлө тарәшәпәр, – терә чиркү историйөпә нумай интересленнине паләртса Москакасси ял тарәхөн пуҗлөхө М. Пушкин.

– Строитель – мирлө профессии. Чәвсовня тәвас өсө пуҗанса кунти өсөсөне пөтөмпөх вөснө ситерөтпөр тесе шутлатпәр, – пөлтерчө

цийөн ертүси В. Семенов.

Историрен: Көллө сүрөкөсөн уқси-тенкипе Ахманери йывәс чиркөвө 1840 султа уснә. Вәл пөр престоллә пулнә. Чиркүрө ашә пулнә. Унән сүллөшө 12 чаләш ытла, чи сарлака вырәнә 4 чаләшпа танлашнә. Иконөстас 3 яруслә, 3,2 чаләш таршшө, 2,1 чаләш сүллөш пулнә. Прихутра 6 ял шутланнә. Штатра священник, тиек, псаломщик тәнә. 1886 султа аңа прихожансен уқси-

Феодосий иеромонах пулас часовня вырәннө пәрремөш кирпөч хурачә.

Районти хуҗаләхсөм хушшинчи «Моргаушская» строительство организацийө тәтәшәх шыврава пулнөпә, районта пурәнәкәнсен пурнәс услөвийөсөмөпә социаллә ыйтәвөсөне лайәхлатассөпә өслөнипә паләрсә тарать. Иртнө юн кун организацин директорөпә кирпөч хуракансен пөр ушкәнә Турә пуләшнөпә сөнә өсө пикөнчө. Сәк кун сүлти-кассинчи чиркү настоятелә Феодосий иеромонах ирттернә көлө хыҗсан тата вәл пиллөсө хунә пәрремөш кирпөчрөн Москакасси ял тарәхөнчи Ахманерө өлөкрөх пулнә Свөттуй Александр Нөвский княс ячөллө чиркү ура сине тарәс өс пуҗланчә. Ыра өсө пуртө шаннөне көрхи сүл сөнчө ирттернә көлөнө хушшәннә ял сыннисөм те сирөплетөсчө.

– Өсир ыра шухәш тытнә. Сирө Турри пуләшса пытәр, – терә сөнә өсө пиллөсө Феодосий иеромонах.

Сөнә өсө пуҗаннә строительсөн коллективө. Турә пуләштәр сирө!

хәйөн шухәшнө хуҗаләхсөм хушшинчи «Моргаушская» строительство организаци-

тенкипөх икө престоллә тунә. Самана улшәнәвөсөңнөчө 80 пәт та 26 көрөнкө тая-

кан пысәк чан упранса юлайман.

А. ПЕТРОВ.

Следстви комитетөнчө пөлтерөсчө

Уголовнәи өс пуҗартәмәр

Өс хәрүшсәрлөхө пирки төрлө төрөслөв органөсөм пөлтерөсө тата аса илтерсөх тарәсчө, аңчах сәк пөлтерөшлө ыйту сине хәшө-пөрисөм ала сулнни час-часөх инкөк патнө илсө ситерөт. Кайран вара чәвса сывәх та – сүртма сүк. Кун пек төслөхөсөм пирки вулакансөне час-часөх аса илтерөтпөр пулин те, инкөк сәлтавөсөне пөтөмлетти курәнмасть. Саплипөх өсө тухатпәр, йөрөкөне пәснине курса-пөлсөх өсө явәстартатпәр...

Кәсалхи авән ыйхән 28-мөшөнчә хәрүшсәрлөх төрөванийөсөне сөмсөррөн пәснөпә Ильич ячөлө хисөплөнөкөн ял хуҗаләх производство кооперативөнчә каялла тавәрмалла мар инкөк пулса иртрө. Кәнтәр төлөнчө хиртө МТЗ-1221 тракторпа ПРТ-10 (10 тонна тислөк тиесө турттаракан тата хирө сапалатакан прицеп) агрегатпа тислөк тәкакан М. Г. Степанов тракторист-машинист агрегат синчи транспортөра тислөкрен тасатма шутлатъ. Трактора өслөме чармасәрах тата өслөв вәйө паракан вал (вал отбора мощнөсти) сәврәнса тәнә вәхәтра прицеп

сине хәпарма прицеп турти сине тарать. Аңчах... сасартәк ура шуҗса кайнөпә тракторист өслөкөн вал сине суләнса каять, үкөт. Кардан валлө механизаторән курткинө сәнәран сәвәрса илсө сылтәм аләна карданпа сәвәрса... тататъ, аяк пөрчисөне хуҗатъ т. ыт. те.

Малтанхи төрөслөв сәкна кәтартрө. Ильич ячөлө хисөплөнөкөн ял хуҗаләх производство кооперативөн трактор бригадин бригадирө А. Антонов техника хәрүшсәрлөхөшән тата вырәнта өс правилисөне пәхәнәсөшөн яваллә пулса тарать. Пулса иртнө төслөхөре ун өнчөн федераллә шайри техника хәрүшсәрлөхөне тата өс правилисөне, Ильич ячөлө хисөплөнөкөн ял хуҗаләх производство кооперативөн ертүси сирөплетнө трактор бригадин пуҗлөхөн тата юсав мастерскойөн заведующийөн должносри инструкцийөсөне пәснө паләрчө. Сәксөне шута хурса Альберт Михайлович Антонов РФ УК 143 статийн 1-мөш пайөнчә пәхнә преступлени тунә тесе ун төлөшпә уголовнәи өс пуҗартәмәр.

Л. ДАВЛЕТШИН,
следстви пайөн следователө.

Объявление

Администрация Моргаушского района сообщает о наличии свободного земельного участка, распределяемого на праве аренды, категории «земли сельскохозяйственного назначения» с кадастровым номером 21:17:271201:78, местоположение: Чувашская Республика, Моргаушский район, Юскасинское сельское поселение, участок расположен в южной части кадастрового квартала 21:17:271201, для ведения личного подсобного хозяйства, площадью 6002 кв. м.

Усси пур

– Уяв валли туйннә хәйра ытларөх упрас тесөн аңа хүрипө сурри чухлө шыва ярса лартәр та холопильникре тытәр. Шывнө кашини кун улаштарни пахча сөмөсө авән упрама пуләшатъ.

– Пахча сөмөсө пөсөкөсөм өмөн сөс сүса тасатмалла тата турамалла. Пөсөкөсөмөпә кәстролю сивитнөпә хупәлчаласа пөчөк сүләм сөнчө пөсөкөсөмөпә.